

Medlemskap & förmåner

Det finns flera sätt att köpa medlemskap i Moderna Museets Vänner

- 1) Gå in på vår hemsida www.modernamuseet.se/mmv och klicka på "Bli medlem". Du kan då betala och bli medlem direkt och får en bekräftelse till din e-postadress.
- 2) Köp ditt medlemskap i entrékassan på Moderna Museet. Där får du ditt medlemsbevis och välkomstkort direkt vid köpet.
- 3) Betala medlemsavgiften på plusgiro 15 30 65-8, betalningsmottagare Moderna Museets Vänner. Medlemskortet skickas hem till dig inom 10 dagar.

Medlemsavgifter

1 år: 480 kr/medlem, 700 kr/par, 250 kr/medlem under 30 år
3 år: 1 300 kr/medlem, 1 900 kr/par
Ständigtmedlemskap: 9 600 kr/medlem, 14 000 kr/par

Medlemskap i Moderna Museets Vänner är en uppskattad present och du köper enkelt ditt gåvomedslemskap i kassan på Moderna Museet eller på vår hemsida: www.modernamuseet.se/mmv.

Som medlem i Moderna Museets Vänner får du

- Fri entré till Moderna Museet i Stockholm och Malmö, Arkitektur- och designcentrum, Nationalmuseum, Färgfabriken, Gripsholms Slottssamling, Wanås Konst, Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst i Oslo och Nasjonalmuseets museer i Oslo
- 20 % medlemsrabatt på aktuella utställningskataloger samt 10 % rabatt på konstböcker och allt annat i Museets butiker i Stockholm och Malmö.
- 10 % rabatt på sortimentet i Restaurangens brickserving förutom på alkohol och juicer. Rabatten gäller inte i Restaurangens bordsservering. Brunch 10 % rabatt för medlem samt hela sällskapet. 10 % rabatt på kaffe i Espressobaren. 10 % rabatt hos café Njutbar på Moderna Museet Malmö.
- Vårt medlemsmagasin *Bulletinen* och förmånliga prenumerationserbjudanden på konstdidskrifter.
- Personliga inbjudningar till förhandsvisningar, vernissager, Vännernas timme, föredrag, fester, resor, kurser, konserter och andra arrangemang av Moderna Museet och MMV.
- Tillträde till Tisdagsklubben Moderna Museet Stockholm, vår exklusiva programverksamhet med specialvisningar, föreläsningar mm. I Malmö ger Moderna Museets Vänner en blandning av exklusiva och öppna programpunkter i samarbete med Moderna Museet Malmö.

Konstkunskap och prenumerationer till vänskapspris!

Konstperspektiv

4 nr för 175 kr (ord. pris 280 kr)

Beställ via www.konstperspektiv.nu/mmv eller genom att skicka e-post till ekonomitjanst@natverkstan.net. Eller ring 031-743 99 05 och uppge "MMV" så får du förmånspriset, som gäller löpande så länge du är medlem i MMV.

Konstvärlden

Nytt exklusivt medlemserbjudande från *Konstvärlden* 6 nummer för 199 kronor (ordinarie pris 459 kr). Logga in och teckna prenumerationen på www.modernamuseet.se/mmv.

Tidskriften 10TAL

4 nr för 250 kr (ord. pris 360 kr)

Inkluderar fri entré till Klubb 10TAL och biljetter till Poesifestivalen och Barnpoesifestivalen på Stadsteatern för halva priset. Beställ på www.10tal.se eller prenumeration@10tal.se eller tel 08-612 10 49, och uppge "MMV".

Kontakta oss om du har frågor: mmv@modernamuseet.se alt. 08-5202 3650. Vårdarna i entrékassan på Moderna Museet hjälper dig gärna också med alla slags medlemsärenden.

Med reservation för att medlemsförmånerna kan ändras.

Vändonation i samlingen

Våren 1912 lockar den tyske konsthandlaren Wilhelm Uhde ut Nils Dardel till den lantliga staden Senlis utanför Paris. Uhde är en av dem som tidigt visar de radikala kubisterna Pablo Picasso och Georges Braque. Han är också en av dem som lyfter fram de självlärda naivisterna, såsom den berömde "Le Douanier", tulltjänstemannen Henri Rousseau. Dessa influenser kommer att ha stort inflytande på den unge Dardels konstnärliga utveckling. Genom Uhde får Dardel också en viktig kontaktyta mot det modernistiska avantgardet i Paris. Dardel kom att tillbringa mycket tid i Senlis fram till första världskrigets utbrott. I målningen *Débit de Tabac, Senlis* ser vi hur teknikutvecklingen satt spår i den lantliga staden där telefontrådarna möts i gathörnet vid tobakshandlaren. Tiden i Senlis sägs ha varit en av de lyckligaste i Dardels liv. □

Ulf Eriksson är intendent vid Förmedling på Moderna Museet och redaktör för *Bulletinen*.

Nils Dardel, *Débit de Tabac, Senlis*, olja på duk, 1913.
Donation 1953 från Moderna Museets Vänner
© Nils Dardel/BUS 2014

Kallelse till Årsmötet den 28 maj 2014

Årsmöte Moderna Museets Vänner

Tid: Onsdagen den 28 maj kl 18.00–19.00.

Plats: Auditoriet, plan 2, Moderna Museet, Stockholm.

Glöm inte ditt medlemskort, som måste visas för att delta i Årsmötet.

Efter Årsmötet är det vernissage för utställningen *Nils Dardel och den moderna tiden*.

Dagordning

1. Årsmötets öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Godkännande av dagordning
4. Val av protokollförare
5. Val av protokolljusterare
6. Fråga om stämmans behöriga sammankallande
7. Framläggande av förvaltningsberättelse samt resultat- och balansräkning för år 2013 avseende Moderna Museets Vänner
8. Framläggande av revisorns berättelse för år 2013 för Moderna Museets Vänner
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för år 2013 avseende Moderna Museets Vänner
10. Framläggande av förvaltningsberättelse samt resultat- och balansräkning för år 2013 avseende Sigrid Linds testamentsstiftelse
11. Framläggande av revisorns berättelse för år 2013 för Sigrid Linds testamentsstiftelse
12. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för år 2013 avseende Sigrid Linds testamentsstiftelse
13. Fastställande av antalet styrelseledamöter
14. Val av styrelseledamöter
15. Val av två revisorer
16. Val av tre ledamöter till valberedningen
17. Utseende av hedersmedlemmar
18. Fastställande av medlemsavgifter
19. Övriga frågor
20. Årsmötet avslutas

Tobias Rehberger installerar sitt verk *Cumulus Infection 9M0* från 2013 som var årets vändonation.
Foto: Åsa Lundén, Moderna Museet.

Välkommen!

Styrelsen för Moderna Museets Vänner

Årsredovisning med revisionsberättelse för år 2013 avseende Moderna Museets Vänner samt Sigrid Linds testamentsstiftelse finns att läsa på www.modernamuseet.se/mmv eller rekvideras från MMV:s kansli 08-5202 3650, mmv@modernamuseet.se

BONNIER

THE wineagency

- 2 Vändonation i samlingen
Ulf Eriksson
Kallelse till Årsmöte
Styrelsen för Moderna Museets Vänner
- 3 Kära Vänner!
Lena Josefsson
- 4 Miriam Bäckström
Fotografi i nytt format
Ulf Eriksson
- 6 Supervernissage i Malmö
En kväll, fyra utställningar
Ulf Eriksson
- 9 Lyckad återupplivning
av Herr Aldman
Fredrik Liew
- 11 Nils Dardel
Den moderna dandyn
John Peter Nilsson
- 15 Georges Adéagbo låter
Stockholm födas på nytt
Matilda Olof-Ors
- 16 Den vita ramen:
Detektivarbete med synligt resultat
Katarina Havermark
- 18 Verksamhetsberättelse 2013
- 20 Tisdagsklubben, vernissager
och program
- 23 Vimmel
- 24 Vernissager

Bulletinen
Årgång 56 Nr 2 2014

Ansvarig utgivare: Lena Josefsson
Redaktör: Ulf Eriksson
Biträdande redaktör: Anna Hegnell
Grafisk form: BankerWessel

För insänt material ansvaras ej
Copyright resp upphovsman
Särskilt tack till Moderna Museet/Bildbyrån

Moderna Museets Vänner
Anna Hegnell
Box 163 82
103 27 Stockholm
Tel 08-5202 3650
Plusgiro: 15 30 65-8
mmv@modernamuseet.se
modernamuseet.se/mmv

ISSN 1402-8875

På omslaget:
Nils Dardel, *Visit hos excentrisk dam*, 1921.
© Nils Dardel/BUS 2014

MODERNA MUSEET

Moderna Museets
Vänner

Kära Vänner!

Jag kan komma på tusen anledningar till att besöka Moderna Museet men den som får mitt hjärta att klappa extra just nu är Miriam Bäckströms monumentala gobeläng som går att uppleva i samlingshallarna i Stockholm. Ni måste komma och se detta spännande, över elva meter långa, verk som alla vi vänner tillsammans skänkt till Moderna Museet. Verket hade inte kunnat förvärvas utan er, så varmt tack!

Sommarens stora utställning i Stockholm är *Nils Dardel och den moderna tiden*. När jag tänker på Nils Dardel är den första bilden som dyker upp i mitt huvud den av dandyn Dardel. Det slår mig hur modern denna konstnär var som inte bara levde sin konst utan också syntes vara synonym med sin konst. Det slår mig också vilka tydliga paralleller det finns mellan dagens samhälle och hans konstnärskap. Dardels konst rör sig i brytpunkten mellan det privata och det offentliga. Jag undrar hur hans närvaro på medier som Twitter, Instagram och Facebook hade sett ut om han var en ung konstnär verksam idag. Hur hade dandyn Dardel framträtt i mediebruset? Hur det än är med den saken så har hans konst fortfarande förmågan att fånga sin publik.

Samma aktualitetskänsla får jag när jag läser Fredrik Liews artikel om Lena Svedberg. Hur aktuella är inte de frågor hon behandlar än idag – tyvärr. Nu visar Moderna Museet hennes största verk som renoverats varsamt av konservatorerna, för att kunna visas för en ny politiskt intresserad generation.

I Malmö startar sommaren med dunder och brak då man har fyra vernissager på samma kväll. I stora turbinhallen visas utställningen *Tora Vega Holmström – Jag längtar till överallt i världen*. Det ska bli spännande att få se denna kvinnliga modernist presenteras tillsammans med hennes vittomspännande nätverk i ett större format. I gallerierna på den övre våningen matchas hon av Pablo Picasso som även han var en konstnär som ständigt provade nya vägar. Denna första riktiga presentation av konstnärskapet ger oss en djupare förståelse för Picassos arbete och drivkrafter. I samband med utställningen visas också en mindre utställning med den samtida konstnären Ursula Mayer. I utställningen *Ursula Mayer – Till allt som jag kan bli* möter vi bland annat en inkarnation av Dora Maar. Den fjärde utställningen är ett samarbete med Malmö Konstmuseum och den visas även där.

Lena Josefsson, ordförande i Moderna Museets Vänner.
Foto: Prallan Allsten

I *En egen röst – Om kvinnors kamp för rösträtt och mänskligt utrymme* gestaltar samtida och äldre konstnärer denna så viktiga kamp som vi idag lätt kan ta för given. Så gå och se allt den 5 juni, då blir det supervernissage i Malmö.

Just nu arbetar konstnären George Adéagbo i Benin med att framställa en platspecifik installation för Moderna Museet i Stockholm. Curator Matilda Olof-Ors ger oss en inblick i vad som komma skall i utställningen *Georges Adéagbo – La Naissance de Stockholm...! / Stockholms födelse...!*

Det finns som sagt tusen skäl till att besöka Moderna Museet. Det händer så mycket hela tiden. Mycket är sådant vi kan ta del av som utställningar, performance, samtal och föreläsningar, men det händer också massor med saker bakom kulisserna. Hur viktigt och roligt är det inte att få läsa om detektivarbetet bakom presentationen av Alexander Calders rörliga verk *Den vita ramen*? Konservator Katarina Havermark berättar om hur det kan hända sig att man till och med kan måla om ett konstverk efter att det hamnat i samlingen.

Våren är äntligen här och träden börjar bli gröna runt omkring oss. Det känns nästan som en tanke att när vi nu med glädje kan meddela att vännernas *Edition No 3* är ett verk av Gabriel Orozco så föreställer det ett grönskande träd fotograferat ur ett svindlande perspektiv. Det är mycket roligt att vi nu kan erbjuda ett konstverk av världskonstnären Orozco. Editionen finns i en upplaga på 99 exemplar och ett av dem kan bli ditt för 4 000 kr. Tänk på att alla intäkter från editionerna oavkortat går till att stödja museet. Detta är ett fantastiskt tillfälle att förvärva ett unikt konstverk gjort för MMV. Först till kvarn!

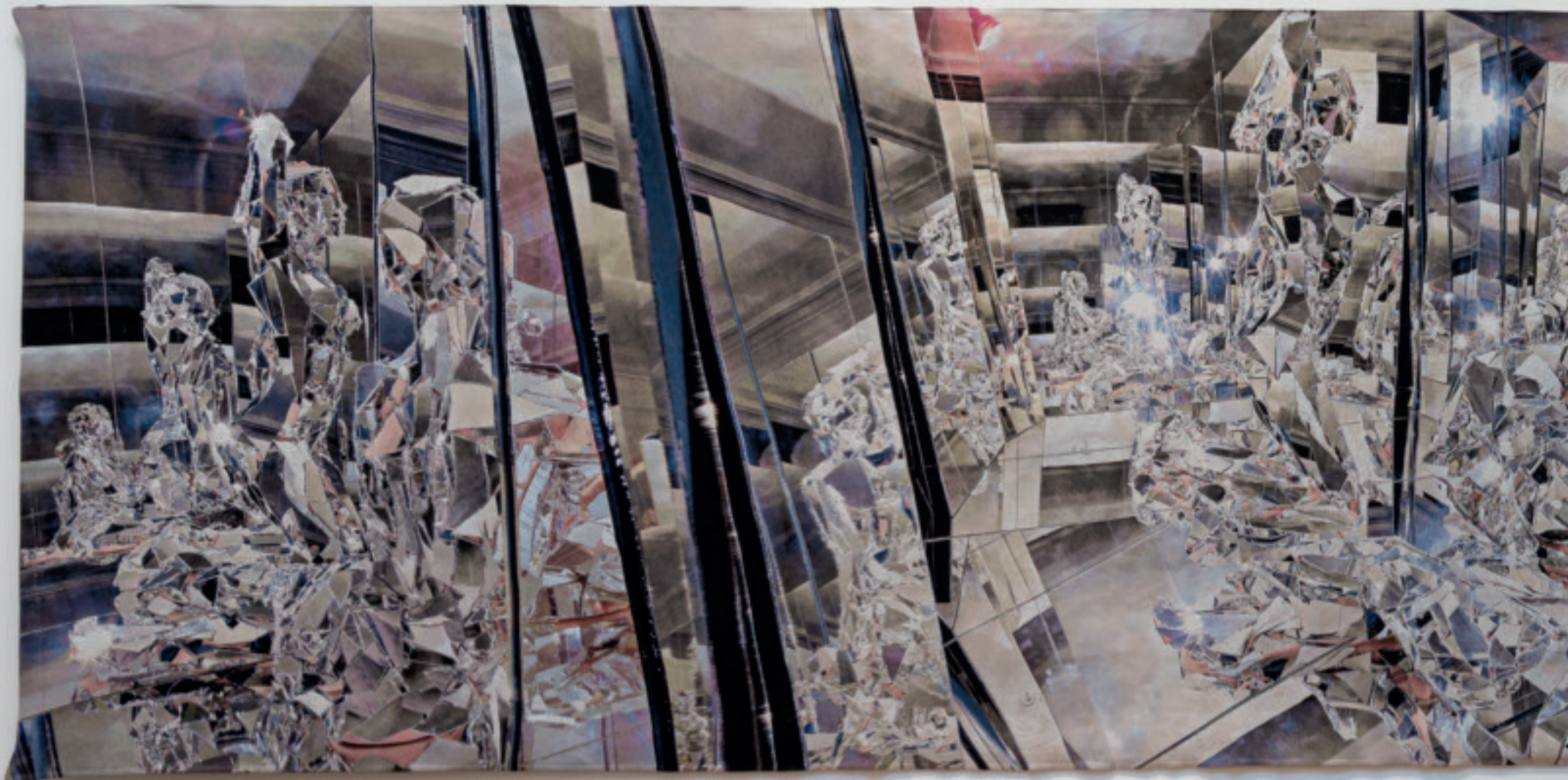
En nyhet är att *Bulletinen* nu kommer att följa utställningsåret bättre med ett nummer till våren, ett till sommaren och ett till hösten. Det kommer att bli tre fullmatade nummer späckade med nyheter om vad som händer på våra museer.

Om inte förr så hoppas jag att vi ses på årsmötet och Dardelvernissagen onsdagen den 28 maj.

Vi ses på Moderna Museet! ☐

Lena Josefsson

Lena Josefsson är ordförande för Moderna Museets Vänner.

Miriam Bäckström

Fotografi i nytt format

Text av Ulf Eriksson

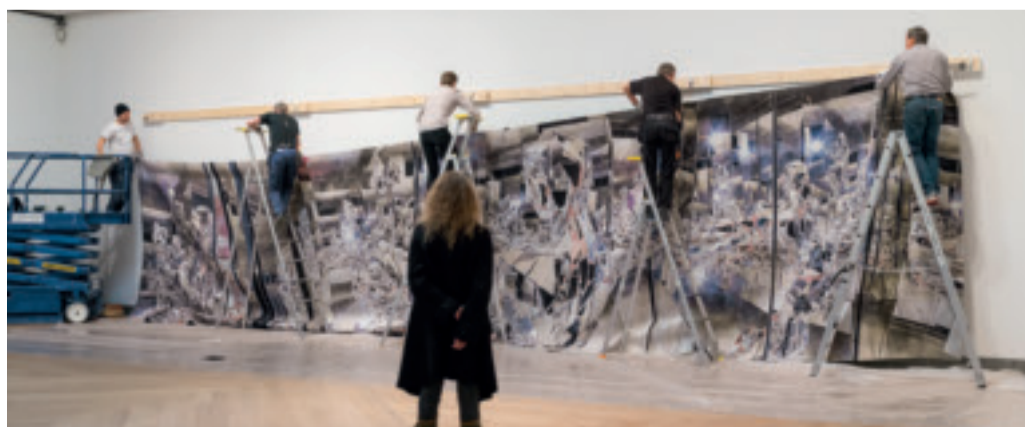
Nu kan du se vännernas senaste donation i en av de större samlingsalarna i Stockholm. Konstverket är en gigantisk bild av konstnären Miriam Bäckström. I en maskinvävd gobeläng möts fotografi och textil. Verket speglar vår tid och utmanar vårt seende.

När Bulletinen träffar Miriam Bäckström ska en grupp av Moderna Museets tekniker just hänga det verk av henne som Moderna Museets Vänner nyligen donerat till museets samling. Verket *Smile as if we have already won* från 2012 är en över elva meter lång gobeläng som konstnären låtit tillverka på ett väveri i Belgien. Medan arbetslaget förbereder sig passar jag på att ställa några frågor.

Ulf Eriksson: Det här är din andra gobeläng. Hur kommer det sig att du börjat arbeta med gobelängtekniken?

Miriam Bäckström: Den främsta anledningen var att jag ville gå upp i format. När man arbetar med fotografi finns det inte så många hållbara möjligheter att gå upp i format. Antingen gör man projektioner, LED-väggar eller posters. Stora fotografier blir väldigt otympliga och kostsamma. Jag tycker också om idén om att det är något som man i princip kan rulla ihop och ta under armen.

UE: Vilka materiella egenskaper hos gobelängen intresserar dig?

Miriam Bäckström vid installationen av sitt verk.
Foto: Åsa Lundén, Moderna Museet.

Miriam Bäckström, *Smile as if we have already won*, 2012.
© Miriam Bäckström

MB: Vi lever i en tid som är fotografisk. Vi kommunicerar bilder oftast via fotografiska tekniker och de refererar alltid till den plats där kameran stod. När man arbetar med större format kan man försöka att tänka bort den egenskapen, och tänka att man inte har en bild där det finns en ideal betraktningsposition. Står man långt bort och försöker få överblick ser man en bild. Går man närmare framträder nya detaljer. Går man ännu närmare så fortsätter bilden att finns kvar till skillnad från hos fotografiet. Fotografiets egenskaper ger inte någon yta att landa i. Men här finns textilen som tar över när man går nära och till slut ser man trådarna. Det är ett förvandlingsnummer hela vägen. Det händer saker. Jag har också aktivt arbetat med bilden för att skapa en känsla av att det är omöjligt att se hela bilden. Man måste röra sig i förhållande till den. Den blir mer som en traditionell kinesisk rullmålning, en film eller en skulptur som man måste gå runt.

Miriam Bäckströms gobelänger tillverkas i ett väveri i Belgien. Det traditionella handarbetet har på många väverier idag ersatts av datoriserade vävstolar som väver efter en digital bild som förlaga.

MB: Det finns så otroligt många möjligheter när man arbetar med textil och fotografi. Handvävda gobelänger uppfattar jag mer som måleri. Det skapar en levande ojämnhet och det finns ett avtryck av ett hantverk vilket det inte riktigt finns i den här tekniken. Det gör att den fungerar väldigt bra ihop med digitala filer eller fotografi som inte har det hantverket synligt utan det ligger på andra plan.

Vi står och blickar ut över den över elva meter långa gobelängen. Motivet är omöjligt att överskåda. Genom

bilden löper ett stråk av spegelskärvor som kastar tillbaka bilder från ett omgivande rum.

MB: Vi byggde upp ett spegelrum i min ateljé med spegelgolv. Så placerade vi in tre figurer klädda med speglar och gjorde en panorering. Vi fotograferade runt hela rummet. Sedan satte vi ihop bilderna digitalt.

UE: Hur viktig är överföringsprocessen från originalbild till färdig gobeläng?

MB: Den är jätteviktig. Den här vävstolen har tolv trådar. Alltså ska tolv färger uppfinna alla färger som gobelängen innehåller. Det är en process i sig. Sedan är det reliefen, strukturen, som man kan bestämma helt och hållet var man vill lägga den. Nu har vi lagt den i skarvar och kanter för att förhöja spegelytorna. Så har vi materialen. Det är siden, som har en hög glans, vi har lagt i det vita. I det svarta vill man ha djup, då är det ull. Det är metalltråd för reflektion och så vidare. De valen måste man göra först. Om jag skickar bilden och de väver ut den som den ser ut, eller som de översätter den, blir den på ett sätt. Men om jag följer med i processen kan jag styra den. Det är många gånger man är tvungen att överge en idé för att den inte går att genomföra. Man måste ta reda på vad det är som är viktigast, och så testar man ett nytt spår. Man uppfinner bilden kanske tio gånger till. Den första provbiten vi vävde såg ut som jeans. Det var helt ointressant för mig.

UE: Du har under flera år arbetat med speglingar och reflektioner. Vad är det som intresserar dig med det?

MB: Jag tycker att spegeln är en fantastisk uppfinning,

till att börja med. Sedan ser jag kameran som en fortsättning. Kameran, så som vi använder den idag, är en spegel med ett minne. Ännu mer så med Internet och *big data* som kan lagra allt vi säger och allt vi gör, hur vi beter oss, vad vi köper och var vi befinner oss. Det är en evig spegel. Det här är en bild av många saker som jag tycker att vår tid handlar om. Men jag har ingen egen fast tolkning av vad bilden betyder. När jag vill göra en bild men inte vet varför – då förstår jag att den är viktig. Jag har också arbetat med karaktärer som mitt främsta material. Jag letar alltid efter nya karaktärer. Det här är tre karaktärer som antingen skyddar sig genom att klä sig med speglar och låta den de talar med bara se sig själv. Eller kanske de saknar ett jag, likt en digital cookie. Det finns många tolkningar av vad de gör här. Jag har också en alltför enkel men rolig variant och det är att de gestaltar skådespelarens arbete.

Nu är teknikerna redo att hänga upp den tunga textilen. Fem stegar har rests på framsidan och lika många personer behövs på baksidan av väven för att lyfta upp den. Jag blir genast indragen i arbetet och får mig en position tilldelad mellan verket och väggen det ska hängas på. Innan vi skiljs delar Miriam med sig av en reflektion.

MB: Det är en otroligt spännande period den här övergångsperioden som fotografiet befinner sig i. Jag har tidigare trott att det handlade om tekniken och presentationsformen. Men det är mycket mer hur man använder den och vem som använder den och till vad. Nu är den allas spegelbild. □

Ulf Eriksson är intendent vid Förmedling på Moderna Museet och redaktör för Bulletinen.

Supervernissage i Malmö!

En kväll, fyra utställningar

Den 5 juni i Malmö öppnas fyra utställningar samtidigt på Moderna Museet och Konstmuseet. Bulletinen introducerar dig till dessa konsthändelser. Gör dig redo för supervernissage!

Moderna Museet Malmö
Foto: Åsa Lundén

I sommar är det hundra år sedan *Baltiska utställningen* i Malmö ägde rum. Hela 850 000 personer besökte utställningen som kom att bidra till att Malmö förändrades på en rad olika plan. Den konstutställning som arrangerades inom *Baltiska utställningen* är än idag en av de största manifestationer av samtidskonst som realiserats på våra breddgrader. Utställningen omfattade över 3 500 verk av konstnärer verksamma i Ryssland, Tyskland, Danmark, Finland och Sverige. En av de svenska konstnärer som ställdes ut var Tora Vega Holmström. I en annan paviljong kunde man besöka *Svenska kvinnors utställning* som fokuserade på kvinnlig rösträtt. Detta uppmärksammar vi i år genom att bland annat presentera en utställning om Tora Vega Holmström och en om kvinnlig rösträtt. Det är också drygt hundra år sedan konstnären Pablo Picasso introducerade ett antal konstnärliga strategier som kom att förändra hur vi ser på konst idag. För första gången visas nu en större presentation av Picasso i Malmö. En av Picassos modeller figurerar även i den Österrikiska konstnären Ursula Mayers filmer. Mayer visas också på Moderna Museet Malmö i sommar. Alla dessa utställningar har dessutom vernissage på samma kväll. Vilken kväll det kommer att bli! □

Moderna Museet Malmö

Tora Vega Holmström – *Jag längtar till överallt i världen*

Tora Vega Holmström, *Främlingar*, 1913–1914.
© Tora Vega Holmström/BUS 2014

Tora Vega Holmström föddes och växte upp på Sveriges första folkhögskola, Hvilan, som drevs av hennes föräldrar i skånska Åkarp. Det var en intellektuell och dynamisk miljö där kurser tidigt gavs även för kvinnor. Den konstnärliga utbildningen påbörjades i Köpenhamn. På Valands konstskola i Göteborg studerade hon senare för Carl Wilhelmson och i tyska Dachau för Adolf Hölzel vars färgteori fick stor inverkan på hennes konstnärliga utveckling. I vänkretsen fanns sedan ungdomsåren poeten Rainer Maria Rilke med vilken hon brevväxlade regelbundet under 20 år. Tora Vega Holmström har med rätta beskrivits som en ”skånsk europé” och hennes internationella nätverk sträckte sig långt utanför de vanliga nordiska cirkelarna. Hon följde mycket aktivt de internationella strömningarna inom konsten och hon genomförde studieresor till såväl Tyskland och Frankrike som Finland. Hon reste senare även till Nordafrika.

När *Baltiska utställningen* gick av stapeln i Malmö 1914 ingick hon i den ultramoderna falangen. Hon visade där bland annat målningen *Främlingar* som donerades till Moderna Museet 2005 i samband med satsningen ”Det andra önskemuseet” som syftade till att ge kvinnliga konstnärer en mer rättvis plats i samlingen och konsthistorien. Målningen skildrar en italiensk kvinna med sin son. Hon var hustru till en gästarbetare i Stockholms hamn. Intresset för de stora sociala frågorna i samtiden genomsyrade Holmström både som person och konstnär.

Utställningen presenterar Tora Vega Holmströms konstnärskap men också hennes internationella och kvinnliga nätverk. □

Utställningen *Tora Vega Holmström – Jag längtar till överallt i världen* pågår på Moderna Museet Malmö 6 juni–31 augusti.

Curatorer: Cecilia Widenheim i samarbete med Birgit Rausing och Greta Burman.

Nedan från vänster:

Pablo Picasso, *Sländan*, 1929.
© Succession Picasso/BUS 2014

Pablo Picasso, *Baigneuses au ballon*, 1929.
© Succession Picasso/BUS 2014

Moderna Museet Malmö

Pablo Picasso

– *Från Arkadiens sorglöshet till målad exorcism*

I de övre gallerierna på Moderna Museet Malmö presenteras i sommar ett unikt urval av Pablo Picassos omfattande konstnärskap. Förutom verk från museets egen samling har verk lånats in från Picassos familj och privatpersoner. Bland annat visas *Baigneuses au ballon* och *Deux personnages* som nyligen donerades till museet i enlighet med Elisabeth ”Peggy” Bonniers testamente.

Utställningen *Från Arkadiens sorglöshet till målad exorcism* rymmer Picassos skildringar av det sorglösa arkadiska landskap vi till exempel kan finna i en målning som *Källan*. Men Picasso talade också om vissa av sina målningar som ”exorcism-målningar”. Picasso inspirerades, som de flesta vet, av former han fann i afrikanska masker och skulpturer. Det fanns ett stort intresse för dessa föremål runt sekelskiftet 1900. Men Picasso intresserade sig också för de afrikanska skulpturernas egenskaper som magiska objekt. Många av dessa föremål ansågs ha krafter som kunde frigöra människor från demoner – ett slags exorcism.

Utställningen bygger på ett antal förtätningar kring några centrala verk. En sådan förtätning sker i relationen mellan målningarna *Källan* och *Sländan*. En annan rör sig kring *Frukost i det gröna*, ett tema Picasso arbetade med i många variationer. I utställningen finns en oljemålning på temat, men för oss i MMV är kanske monumentalskulpturen i trädgården på Moderna Museet i Stockholm det verk man först kommer att tänka på.

Sett till sin storlek erbjuder utställningen en bred bild av Picassos konstnärskap, hans olika metoder, stilar och uttryckssätt. □

Utställningen *Pablo Picasso – Från Arkadiens sorglöshet till målad exorcism* pågår på Moderna Museet Malmö 6 juni – 24 augusti.

Curator: Joa Ljungberg

En egen röst – Om kvinnors kamp för rösträtt och mänskligt utrymme

Kampen för kvinnlig rösträtt stod i centrum när kvinnorna gjorde sin egen manifestation på *Baltiska utställningen* i Malmö för 100 år sedan. I sommar visas därför en stor internationell gruppställning kring temat kvinnlig rösträtt på Malmö Konstmuseum. Inbjudna konstnärer har både blickat bakåt i historien och studerat dagsaktuella ämnen som rör kvinnors och HBTQ-personers rättigheter och tillgång till det offentliga rummet. Med en lokal historia från 1914 som utgångspunkt visar utställningen på några av de metoder som idag används för att bemöta förtrycket i en fortsatt ojämlik värld, samt på vikten av att ständigt göra om- och nyläsningar av historien utifrån olika perspektiv.

Utställningen på Malmö Konstmuseum, som är ett samarbete med Moderna Museet Malmö, presenterar ett flertal nyproducerade verk och ett antal inlånade verk kring temat kvinnlig rösträtt och de metoder kvinnor använt för att göra sina röster hörda. Ur samlingarna på Moderna Museet och Malmö Konstmuseum lyfts även ett urval fram av feministiskt orienterade verk som kommenterar kvinnors kamp för mänskligt utrymme.

Nedan till vänster:
Marie Høeg og Bolette Berg, *Utan titel*,
Preus museums samling.

Utställningen omfattar både globala utblickar och berättelser med lokal förankring och visar verk av följande konstnärer: Petra Bauer (Stockholm), Kajsa Dahlberg (Berlin/Malmö), Nathalie Djurberg (New York), Roxy Farhat (Malmö), Andrea Geyer (New York), Unni Gjertsen (Oslo), Grand Domestic Revolution Library/Casco projects (Utrecht), Maj Hasager (Köpenhamn), Marie Høeg (1866–1949, Norge), Sofia Hultin (Stockholm), Annica Karlsson Rixon (Göteborg), Fia-Stina Sandlund (Stockholm), Ann-Sofi Sidén (Stockholm) och Carla Zaccagnini (Sao Paulo/Berlin). I samarbete med Kvinnsam vid Göteborgs universitet lyfts även arkivmaterial fram från rösträttskampen. □

Samtidigt med utställningen anordnas *Nordiskt Forum – New Action on Women's Rights* i Malmö den 12–15 juni. Det är ett stort internationellt evenemang som organiseras för att diskutera kvinnors rättigheter och brist på rättigheter runt om i världen.

Utställningen *En egen röst – om kvinnors kamp för rösträtt och mänskligt utrymme* pågår på Malmö Konstmuseum 6 juni–7 september.

Curatorer: Joa Ljungberg, Marika Reuterswärd och Cecilia Widenheim.

Moderna Museet Malmö

Ursula Mayer – Till allt som jag kan bli

Den österrikiska konstnären Ursula Mayer (född 1970) arbetar främst med film, performance och fotografi. På Moderna Museet visar hon i sommar sin mest omfattande filmproduktion, *GONDA*, från 2012. Det är en omtumlande film om 30 minuter som drar oss in i ett kalejdoskopiskt flöde av suggestiva filmsekvenser, rytmiskt återkommande stillbilder och abstrakta färgfält.

Filmen tar sin utgångspunkt i det tämligen okända dramat *Ideal* från 1934 vars fiktiva huvudperson heter Key Gonda. Pjäsen skrevs av den rysk-amerikanska författaren och tänkaren Ayn Rand (1905–82). I Mayers *GONDA* spelas huvudpersonen av den transsexuella modellen Valentinj de Hingh och manuskriptet är skri-

vet av författaren och konsteoretikern Maria Fusco.

Mayer bryter metodiskt med normer inom filmen för att öppna upp för nya sätt att se och tänka. Språket liksom kategorier som kön verkar befinna sig i upplösning och filmen inger en känsla av att något grundläggande för vår existens antingen är på väg att gå om intet, eller anta en ny form.

Ett tidigare verk av Ursula Mayer, *The Lunch in Furl Le Déjeuner en Fourrure* från 2008, gästspelar också i Picassoutställningen. I filmen ställs vi inför ett fiktivt möte mellan konstnären Meret Oppenheim, artisten Joséphine Baker och fotografen Dora Maar. Filmen samtalat på ett direkt sätt med Picassos porträtt av Dora Maar. Närvaron av filmens tre kvinnliga karak-

tärer – tillsynes fångade bland kannibaliserade minnen och avantgardistiska föremål i en historisk evighetsloop – kan på ett subtilt sätt komma att påverka hur vi närmar oss Picassos konstnärskap. □

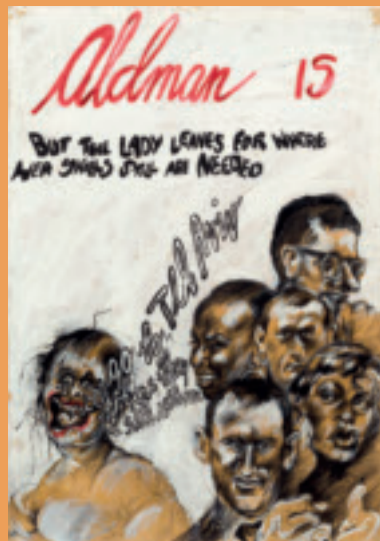
Utställningen *Ursula Mayer – Till allt som jag kan bli* pågår på Moderna Museet Malmö 6 juni–24 augusti.

Curator: Joa Ljungberg

Bild 1:
Ursula Mayer, *Le Déjeuner en Fourrure*, 2008.
© Ursula Mayer. Courtesy Juliette Jongma Gallery, Amsterdam; Krobath, Wien/Berlin; Monitor, Rom

Bild 2,3:
Ursula Mayer, *Gonda*, 2012.
© Ursula Mayer. Courtesy Juliette Jongma Gallery, Amsterdam; Krobath, Wien/Berlin; Monitor, Rom

Lyckad återupplivning av Herr Aldman

Text av Fredrik Liew

Ovan:
Lena Svedberg, *Herr Aldman –
Superhero av världsaltet*, 1969.
Den första och de fyra sista bilderna
i sviten.
© Lena Svedberg/BUS 2014

För första gången på nästan 40 år visas nu Lena Svedbergs mest omfattande verk på Moderna Museet i Stockholm. I den stora bildsviten *Herr Aldman – Superhero av världsaltet* tas vi med på en hisnande resa genom det sena 1960-talets storpolitiska landskap. Fredrik Liew tecknar porträttet av en konstnär som stack ut från sin samtids politiska konstscen.

Lena Svedberg (1946–1972) är mest känd för sin medverkan i den radikala satiriska tidningen *Puss* och i flera vittnesmål beskrivs hennes konst som närmast synonym med innehållet på dess sidor. Men det korta konstnärskapet var mycket större än så. Svedbergs porträtt från Etiopien förtjänar en omläsning och fram till 1968 arbetade hon också med målningar i olja och akvarell. För biennalen i Paris 1969 gjorde hon verket *Herr Aldman – Superhero av världsaltet*. Denna märkvärdiga omvärldsanalys i serieform om Mellanöstern som en lokal spelplats för globala intressen – politiska såväl som ekonomiska och religiösa – består av 57 teckningar och collage vilket gör det till Svedbergs största och mest komplexa arbete.

Trots att Aldmansviten har en så central plats i konstnärskapet, och att den sedan 1970 funnits i Moderna Museets samling, är den okänd för de flesta. Sista spåret av verket i publika sammanhang är katalogen till den minnesutställning som turnerade från Stockholm till Göteborg, Malmö och Kalmar under 1975 och 1976. Det är alltså nästan 40 år sedan! En bidragande orsak till att verket inte visats på lång tid är att det varit i dåligt skick. Men nu är samtliga delar i sviten restaurerade och Aldman redo att väckas till liv igen.

Återupplivningen är intressant av flera skäl. En när-

läsning av verket ger en mycket rikare och mer nyanserad bild av konstnärskapet än vad som tidigare varit känt. Omfattningen, komplexiteten, öppenheten och referenserna i Aldmansviten låter ana en konstnär som försöker begripa världen och inte nöjer sig med enkelspårig indignation. Detta går stick i stäv med uppfattningen av den politiska konsten på 1960-talet som en polemisk och dagsaktuell plakatkonst vilken snabbt förlorar sin betydelse. Dessvärre har också de underliggande frågorna i *Herr Aldman – Superhero av världsaltet* åldrats med bibehållen relevans; då liksom nu pågår en smutsig strid om makt och finanser världen runt, en strid som korrupperar och komplicerar konventionella dikotomier som höger/vänster och öst/väst.

Lena Svedberg gav sitt stora verk titeln *Herr Aldman – Superhero av världsaltet*. Men eftersom det skulle visas för internationell publik så är texten i sviten på engelska, vilket är ovanligt i Svedbergs produktion. Det egentliga namnet på verkets titelsida är *Indomitable Aldman – Superhero of the id* vilket visar att Svedberg bland mycket annat läste Sigmund Freud. ”Id” eller ”detet” på svenska är ett av Freuds begrepp i sin teori om psyket och används i sammanhanget ironiskt för att kommentera Aldmans förhållande till sina känslomässiga impulser och drifter.

Sviten om Herr Aldman är överhuvudtaget en väl-informerad konstnärs sätt att relatera till världen, nästan att likna vid en mind map som Svedberg gör för att navigera i en värld som förlorat sin vedertagna ordning. Konstnärskollegor vittnar om att hennes process ofta bestod i att lyssna och absorbera fragment – från media, litteratur och från sina vänner – som sköts in i verken. Till exempel har det vittnats om att Svedberg diskuterade Michel Foucault och poststrukturalism med Öyvind Fahlström på Moderna Museets café 1965. Detta förvånar inte, med sina myllrande kartor, spel och kommentarer om världen är Fahlström en av de generationskamrater som ligger henne närmast.

Lena Svedberg blev bara 26 år gammal. Aldmansviten retar onekligen tanken på vad som skulle ha kunnat följa om livet och konstnärskapet hade fått fortsätta. □

Fredrik Liew är intendent för svensk och nordisk konst vid Moderna Museet.

Utställningen *Moment – Lena Svedberg, Herr Aldman – Superhero av världsaltet* pågår på Moderna Museet i Stockholm 17 maj–12 oktober 2014. Curator: Fredrik Liew

Öppen vernissage fredag 16 maj kl 18–20. Kl 18.30 ges en introduktion av Fredrik Liew varpå Olav Westphalen framför performansen *Desert Dreams*, 2007. Moderna Bar är öppen till kl 23 med release av boken *Lena Svedberg – Herr Aldman Superhero av världsaltet* som Moderna Museet publicerar i samarbete med Galago.

Till vänster:
Nils Dardel, *Crime passionnel*, 1921.
© Nils Dardel/BUS 2014

Till höger:
Nils Dardel, *Drömmar och fantasier*, 1922.
© Nils Dardel/BUS 2014

Nils Dardel i Tokyo 1918.

Nästa uppslag:
Nils Dardel, *Begravning i Senlis*, 1913.
© Nils Dardel/BUS 2014

Nils Dardel

Den moderna dandyn

Nils Dardel är idag en av våra mest folkkära konstnärer. Hans eleganta stil har för många blivit synonym med hans konstnärskap. Men då det begav sig var han på många sätt kontroversiell. John Peter Nilsson ser på Dardel ur ett nytt perspektiv – som den demokratiske dandyn.

Text av John Peter Nilsson

Numera är Nils Dardels konstnärskap mycket älskat i Sverige. Han var en excentrisk man med en ovanlig livsstil. Jag misstänker att hans person stod i vägen för hans konstnärskap under lång tid ansågs han av vissa kritiker vara en både ytlig och banal konstnär. Ännu värre var de rent personliga påhopp som handlade om hans ambivalenta sexualitet. Dardel blev väldigt illa berörd av kritiken, även om han ofta avfärdade den med en vass och rapp tunga.

Även hans många självporträtt (inklusive de mer eller mindre förklädda sådana) är känsligt målade eller tecknade. I dessa framträder han som en sensibel och spröd person och det är just i bristen på överensstämmelse mellan hans livsstil och hans självporträtt som myten om Nils Dardel har vuxit fram – den om dandyn Dardel.

Dandybegreppet har sitt ursprung i 1700-talets brittiska aristokrati och syftar på de män som återvände hem efter sin tämligen obligatoriska bildningsresa, en så kallad Grand Tour, till Italien. Väl hemkommen hade man lagt sig till med ett nytt mode och nya vanor. Bland annat hade man fått smak på nya maträtter. De

kom därför att kallas *macaroni*. Runt sekelskiftet 1800 kom Beau Brummell (1778–1840) att utveckla macaronin till ett slags proto-dandy med ett nytt, extremt elegant skräddarsytt mode som utstrålade en air av nonchalant likgiltighet. I stället för den aristokratiske macaronins överdrivna prålighet ville Brummells dandys skapa svårfångade nyanser av stram finess som en oinvigd inte skulle kunna upptäcka.

Demokratiseringen av dandyn sker parallellt med 1800-talets successiva förändring av klassamhället. En medelklass växer fram och gör det möjligt för individen att skapa sig en identitet oberoende av det tidigare ståndssamhället. Oscar Wilde (1854–1900) utvecklade en estetik som visade på möjligheterna att forma bilden av sig själv. I boken *The Soul of Man under Socialism* (1891) skriver Wilde: ”Den sanna perfektionen av människan ligger inte i vad man har, utan i vad människan är.” Wilde sår här ett frö till vad som har kommit att känneteckna hela 1900-talet – att själv få bestämma vem man vill vara.

Låt oss återvända till Nils Dardel och förra sekelskiftet. Han hade en aristokratisk bakgrund och familjen von Dardel hade det gott ställt, utan att vara direkt förmögen. I början av 1900-talet befann han sig i Uppsala och umgicks i studentkretsar som hyllade anor, blått blod och fäderneslandet. Även om Dardel höll sig i utkanterna började han att medvetet konstruera bilden av sig själv. Men till skillnad från till exempel Oscar Wilde, som strävade efter att bejaka sig själv, lära känna sin personlighet och våga leva i enlighet med denna kunskap eftersom det var den enda verkligt framkomliga vägen till ett sanningsfullare liv, maskerade Nils

Nils do Dandé
1913

Nils Dardel, *Den döende dandyn*, 1918.
© Nils Dardel/BUS 2014

Dardel sitt rätta jag. Det menar Erik Näslund i den genomgripande biografien *Dardel* (1988). När Dardel hittar sin mycket säregna stil i slutet av 1910-talet – av konstkritikern Ragnar Josephson omnämnd som ”dardelismen” – förefaller nästan alla hans verk vara självbiografiska. Men hur mycket avslöjar han egentligen? Det är som om det maskerade jaget ger honom frihet att blanda verklighet och fantasi. Verken har ursprung i något självupplevt men denna händelse överdrivs och förvrids när Dardel sätter penseln mot duken. Målningarna förefaller vara ett slags drömsyner.

Det är som om Dardel inte ville se verkligheten som den var och det var framför staffliet han var som lyckligast. Där kunde han låta associationsbanorna segla iväg. Världen som den faktiskt var intresserade honom inte. Detta till trots är det värt att notera att Dardel under första världskriget reste, tillsammans med Rolf de Maré, på en av sina första jordenruntresor. Och under det andra världskriget befann han sig i New York och reste också under perioder till Syd- och Mellanamerika tillsammans med Edita Morris, hans kärleksfulla följeslagerska sedan äktenskapet med Thora Dardel formellt upplöstes 1934. I båda fallen verkar resorna ha varit ett sätt att vända bort blicken från krigets död och elände.

Vände Dardel bort blicken på grund av att han själv levde så nära döden? År 1905, 17 år gammal, insjuknade han i scharlakansfeber, vilket resulterade i ett livslångt hjärtfel (så småningom kom detta att bli orsaken till hans bortgång). Flera av hans biografier menar att detta hjärtfel kom att prägla stora delar av hans liv. Han kände på sig att han skulle dö i förtid och levde därför emellanåt ett hektiskt socialt liv, med mycket alkohol, som om varje dag vore hans sista.

Det är just konflikten mellan en yttre och en inre verklighet som kännetecknar Dardels konstnärskap från perioden då han hittade sin egen stil och fram till hans död. Verken är luriga, något banalt och oskuldsfullt kan plötsligt ändra karaktär till något diametralt annorlunda. Allvar och ironi går hand i hand och i många av hans verk pågår olika händelseförlopp simultant. Därför kan man titta länge, mycket länge på enskilda målningar. Simultanismen innebär också att verkens ”berättelser” har flera möjliga in- och utgångar. Klivenheten finns både i hans person och i hans verk. Han är dubbelnaturen som attraherar och attraheras av både män och kvinnor. I samma ögonblick som jag tycker mig ha fångat ett verks mening så glider den mig ur tankarna. ”Varför inte tvärtom!”, som Nils Dardel själv skulle ha uttryckt det.

Dardel fick något av en pånyttfödelse i 1980-talets postmoderna tid. Hans figurativa stilblandningar av höga såväl som låga motiv tillsammans med blandningen av allvar och ironi i verken kunde tolkas som synonymt med ett flertal postmoderna teorier. Men jag anar också att dandyn Dardel fick symbolisera motsättningen till det asketiska och politiskt korrekta samhällsklimatet som Sverige hade upplevt under 1970-talet. Klas Östergren fick sitt genombrott med romanen *Gentlemen* 1980, på musikscenen levde Lustans Lakejer mellan 1979 till 1986 ut en hedonistisk livsstil och på konstscenen köptes och såldes Nils Dardels *Den döende dandyn* (1918) flera gånger om till nya rekordpriser. Målningen blev något av en ikon för 1980-talets vällustiga årtionde.

Möjligtvis hann tiden i fatt Dardel under detta decennium. Hans livsstil ansågs inte längre kontroversiell och hans konstnärliga motiv kunde upplevas utan att det självbiografiska rastret tog över. För det är just i brytpunkten mellan privat och allmängiltigt som Nils Dardels konst rör sig. □

John Peter Nilsson är chef för Moderna Museet Malmö.

Utställningen *Nils Dardel och den moderna tiden* pågår på Moderna Museet i Stockholm 29 maj–14 september 2014.

Curator: John Peter Nilsson

Georges Adéagbo låter Stockholm födas på nytt

Georges Adéagbo (född 1942) från Benin skapar plats-specifika installationer där tidningsklipp, affischer, böcker, vykort, klädesplagg och egna handskrivna texter vävs samman med skulpturer och målningar från hemlandet till komplexa tredimensionella collage. Nu skapar han ett nytt verk för Stockholm.

Text av Matilda Olof-Ors

Hur objekt och händelser laddas med mening beroende på läsaren och dennes kulturella kontext är centralt i Georges Adéagbos arbete. Vad händer när föremål byter kontext och sammanförs med andra föremål i ett nytt sammanhang? Vad går att översätta och vad försvinner? Dessa frågor kommer att aktualiseras i slutet av juni då vi öppnar utställningen *La Naissance de Stockholm...! / Stockholms födelse...!* Georges Adéagbo kommer då att ha skapat en ny plats-specifik installation för Moderna Museet i Stockholm.

När Georges Adéagbos blir inbjuden till en plats för att skapa ett nytt verk undersöker och utforskar han dess historia, kultur, och den otaliga mängd aspekter som tillsammans utgör platsens identitet. De föremål, tidskrifter, böcker och klädesplagg han hittar eller köper på loppmarknader och second hand-butiker bildar tillsammans med föremål han förvärvar i Benin, huvudparten av installationens material. Genom kedjor av översättningar, associationer och tolkningar av föremålen – allt ifrån formella, självbiografiska till politisk/historiska – vävs föremålen och hans handskrivna texter samman till nya berättelser i Adéagbos installationer.

Under ett besök i Stockholm inför utställningen fångade målningen *Vädersolstavlan*, från 1535, konstnärens intresse. Målningen är en av de tidigaste skildringarna av Stockholm. Karaktäristiskt för Adéagbos arbetssätt, har målningen överförs och översatts genom att konstnären beställt en relief utifrån målningen snidad i trä av en lokal konstnär i hemstaden Cotonou. I den nya versionen har det medeltida Stockholm omvandlats till vad som skulle kunna vara en afrikansk by. Konstnären har även studerat Moderna Museets samling och historia. Bilder av verk som sedan länge fått

ikonisk status i vår kultursfär översätts i Adéagbos installation till nya skepnader. Robert Rauschenbergs *Monogram* avbildas till exempel i en målning med en textrad som knyter den däckprydda geten till den bibliska berättelsen om Abrahams offer och hur viljan att lyssna till Guds röst leder till att en bagge offras istället för Abrahams förstfödde son.

Adéagbo har beskrivit installationerna som en metod att försöka förstå, att förklara. Han säger att: ”Konsten finns i naturen. Det är inte konstnären som skapar konsten, det är konsten som skapar konstnären.” Föremålen som konstnären väljer, eller kanske skulle Georges hävda att föremålen han hittar påträffas av en anledning, sammanvävs till nya narrativ också av besökarna som betraktar verket.

La Naissance de Stockholm...! / Stockholms födelse...! kommer att presenteras i en av museets största utställningssalar där ett 8 x 8 meter stort rum byggs. På

de omgivande väggarna kommer besökarna att mötas av konstnärens handskrivna texter vilka visas som stora projektioner. Likt medborgare i en imaginär stad kommer traditionella skulpturer från Benin att befolka platsen runt huset. Inne i den byggda rumsligheten kommer Adéagbos universum sakta att växa fram de närmaste veckorna. □

Matilda Olof-Ors är intendent på Moderna Museet.

Utställningen *Georges Adéagbo – La Naissance de Stockholm...! / Stockholms födelse...!* Pågår på Moderna Museet i Stockholm 27 juni–7 september 2014. Öppen vernissage med konstnärssamtal fredag 27 juni kl 18–20.

Curator: Matilda Olof-Ors. Co-curator: Stephan Köhler

Bild ovan:

Georges Adéagbo, *La Naissance de Stockholm...! / Stockholms födelse...!*, beställda, köpta och upphittade föremål. Förberedande studie för installation på Moderna Museet. Cotonou, Republiken Benin, 23 Mars 2014.

© Georges Adéagbo 2014. Foto: Stephan Köhler

Den vita ramen: Detektivarbete med synligt resultat

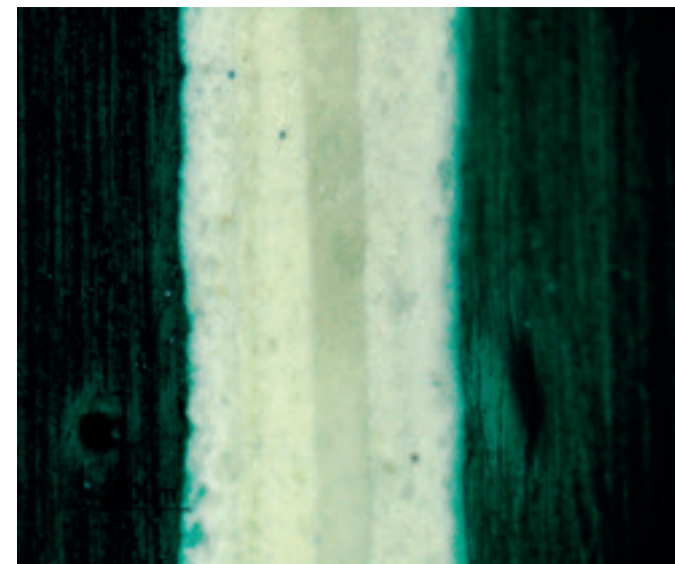
I utställningen *Dansmaskiner* kan vi se Alexander Calders verk *Den vita ramen* presenteras på ett nytt sätt. Nu framträder den vita ramen tydligare som det ursprungligen var tänkt. Moderna Museets konservator Katarina Havermark berättar om efterforskningarna som lett fram till förändringarna.

Till vänster:
Alexander Calder, *Den vita ramen*, 1934.
Utställningsvy från *Dansmaskiner –
från Léger till Kraftwerk*, 2014.
Foto: Åsa Lundén, Moderna Museet.
© Alexander Calder/BUS 2014

Till höger:
Den vita ramen i Alexander Calders studio.
© Foto: Herbert Matter

Färgsnitt från *Den vita ramen* där de olika
skikten av grundering och färg kan studeras.

Nedan:
Skiss till *Den vita ramen* av Alexander Calder.

Text av Katarina Havermark

Den amerikanske skulptören Alexander Calder gjorde 1934 ett verk kallat *The White Frame*. Det består av en vit träram på ben och innanför den rör sig fem skulpturer med hjälp av en motor. Calder har också gjort två andra verk i samma serie som heter *Den svarta ramen* och *Den röda ramen*.

Moderna Museet förvärvade verket 1965 direkt av konstnären. Genom åren har det ofta ställts ut på Moderna Museet och varit frekvent utlånat till stora museer runt om i världen.

Under 2006 undersöktes verket för att genomgå konservering och restaurering inför att det året därpå skulle ställas ut. Orsaken var att de mobila elementen inte fungerade som de skulle, och att den vita färgen flagade och hade blivit nött och avskavd på ett flertal ställen. Arbetet var ett så kallat *accessprojekt* och utfördes av konservator Ann Olsson. Projektledare var skulpturkonservator Lena Wikström.

Ann Olsson började med att dokumentera tidigare konserveringsarbeten och upptäckte efter ett tag att något inte stämde. Verket hade konserverats och målats om ett flertal gånger. Nu gjordes också upptäckten att benens första färgskikt hade varit mörkt grå.

Detta förvånande fynd medförde att verkets titel *Den vita ramen* fick en ny, tydligare innebörd. Det var en ren aha-upplevelse. Med gråmålade ben framträder verkligen en vit ram och benen blir mindre pregnanta.

Under tiden som benen varit grå har verkets ramdel målats om i vitt tre gånger. De tre skikten är alla i nyanser av vitt, men inget skikt är så starkt gulnat som det ursprungliga.

Genom ett omfattande detektivarbete spårades samtliga tillgängliga utställningskataloger och bilder från utställningar som verket varit utlånat till, samt bilder ur Moderna Museets arkiv. Ett stort antal brev och mejl skickades till olika institutioner som kunde tänkas ha fler upplysningar att bidra med. Den äldsta bild som hittades där verket har vita ben är från 1967. Högst troligen var benen vita när verket köptes in till Moderna Museet.

För att göra en analys av de ursprungliga färgskikten togs snitt av färgskikten med skalpell på några utvalda ställen. Dessa sändes till laboratorium för analys av binde-

medel och pigment. En del av det mikroskopiska färgsnittet som tagits göts in i hårdplast och slipades ned så att man kan studera ett tvärsnitt som liknar en tårtbit i mikroskop. (Se bild Färgsnitt)

Resultaten av analyserna visade att färgen som använts till de ursprungliga vita och mörkgrå skikten från 1934 består av väggfärg och innehåller alkydharts av olika sammansättning. Alkydoljefärgen introducerades i USA 1927. Den grå färgen består av baryumsulfat, blyvitt och någon form av 'carbon black'. Det vita skiktet från 1934 är gjort av titanvitt och gips.

Med utgångspunkt i all insamlad information kunde inte originalskikten från 1934 tas fram. Inga belägg finns för att verket hade grå ben vid museets inköp, eller för att benen var vita vid tillfället. Man kan heller inte utsluta att konstnären själv någon gång har målat eller godkänt den vita övermålningen.

Enligt Alexander Rower på Calder Foundation var konstnärens ursprungliga intention helt klart att benen skulle vara mörkgrå. Han föreslog även att verket ställs ut mot en mörkgrå vägg så att ramen framhävs bättre.

På ett äldre fotografi som återfanns är verket presenterat med vit ram och grå ben mot en grå vägg. Den presentationen gör den vita ramen ännu tydligare mot den grå bakgrunden. Se bild.

Efter konserveringsarbetet med att rengöra och fästa den flagnande färgen, retuschering av bortfall och genomgång av mobilernas motorer, var det dags att åter ställa ut *Den vita ramen*.

Inför utställningstillfället 2007 fanns en önskan om att kunna visa verket som det såg ut 1934, med grå ben, men att samtidigt ha kvar de vita benen som en del av verkets historia och minne.

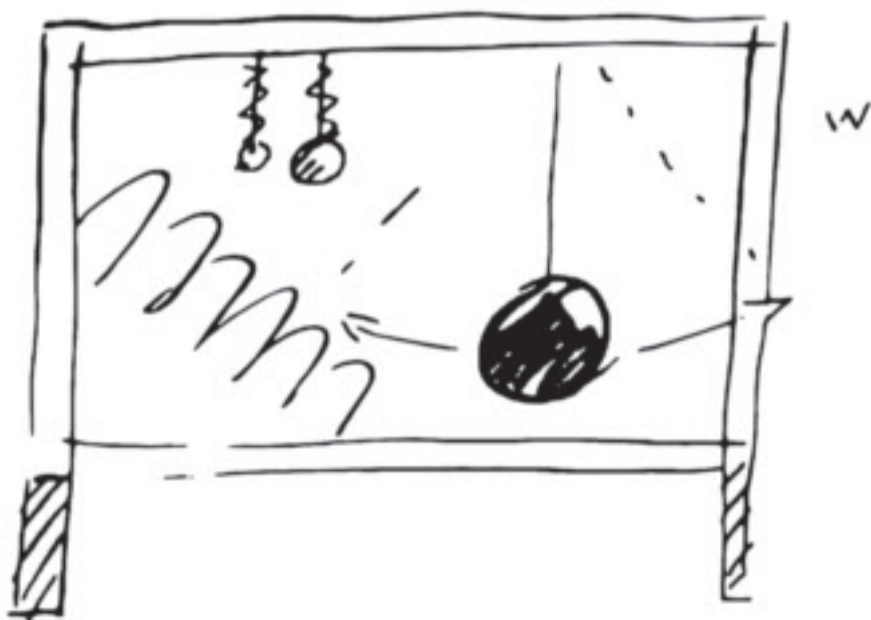
Lösningen blev att utifrån den frilagda grå ytan ta fram en lättlöslig färg som skulle kunna målas ovanpå den vita färgen på benen, och som lätt kan avlägsnas i framtiden om ny information om verket skulle tillkomma.

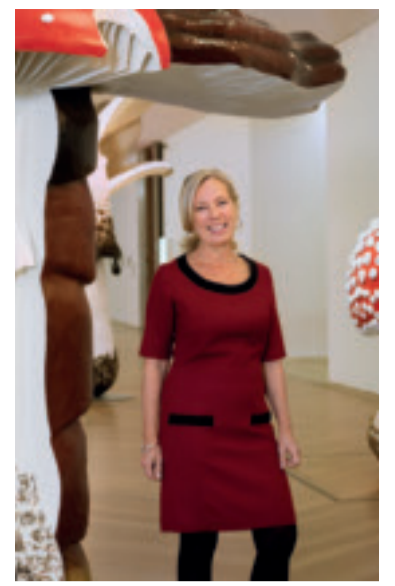
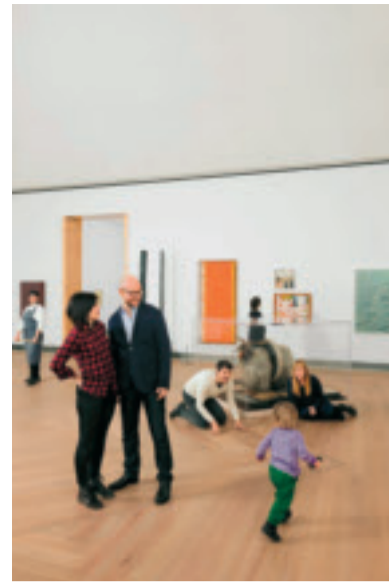
Just nu visas *Den vita ramen* i utställningen *Dansmaskiner* på Moderna Museet i Stockholm. Du kan där själv se hur verket framstår när det presenteras mot en grå bakgrund och den vita ramen framträder tydligare. □

Katarina Havermark är målerikonservator vid Moderna Museet i Stockholm.

Utställningen *Dansmaskiner* pågår på Moderna Museet i Stockholm 22 januari–16 november 2014.

Curator: Jo Widoff.

Moderna Museets Vänner

Verksamhetsberättelse 2013

Föreningen Moderna Museets Vänner har till ändamål att stödja Moderna Museet med inköp av samtidskonst samt att i övrigt stimulera intresset för samtidskonst. Moderna Museets Vänner strävar efter kontinuerlig tillväxt för att på ett betydande sätt stödja Moderna Museet ekonomiskt och publikmässigt.

Konstinköp och stöd av utställningar

Moderna Museets Vänner bidrog med totalt 200 000 kr till konstinköp till Moderna Museets samling. Moderna Museets Vänner donerade en installation av Tobias Rehberger; ljusskulpturen *Cumulus Infection 9Mo* i samband med Moderna Museet stora omgörning av huvudentrén.

Ekonomi

Moderna Museets Vännerns intäkter uppgick till 4 014 tkr och är något lägre än föregående år (4 224 tkr). Detta beror i huvudsak på ett något lägre antal medlemmar, mindre annonsintäkter och lägre intäkter på donationer och editionsförsäljning. Föreningen har fortsatt arbetet med god kostnadskontroll. Det kraftigt förbättrade resultatet förklaras av att föreningen under året gav mindre stöd till Moderna museet, 200 tkr (914 tkr). Stödet till museet kommer åter att öka under 2014.

Moderna Museets Vännerns Edition

No 2/2013 Tala Madani

Konstnären Tala Madani skapade i samband med sina utställningar på Moderna Museet Malmö och Stockholm en edition exklusivt för Moderna Museets Vänner. Edition: 60, signerade och numrerade av konstnären.

Etsning på papper, 30 cm × 42 cm. Editionen säljs oramad i en specialdesignad mapp. Pris 3 500 kr.

Tisdagsklubben Moderna Museet Stockholm

Moderna Museets Vänner träffas 26 tisdagar om året i Tisdagsklubben för att ta del av ett mångsidigt program med specialvisningar, föreläsningar, konstnärssamtal. Tisdagsklubben är fri och enbart öppen för medlemmar i MMV. Ibland krävs förhandsanmälan men oftast är det bara att dyka upp med sitt medlemskort. En av Tisdagsklubbarna under 2013 uppmärksammade Moderna Museets Vännerns 60 år av samlande. För första gången samlades MMV:s tre senaste ordföranden för ett offentligt samtal om föreningens samlande. Tillsammans har de över 30 års erfarenhet av samlande för Moderna Museet. Samtalet ägde rum i Visningsmagasinet där utställningen *60 år av lyckosam vänskap* visades. Programansvarig för Tisdagsklubben: Ulf Eriksson, intendent, Moderna Museet.

Vernissager Moderna Museet Stockholm

Vännernas timme exklusivt för Moderna Museets Vänner före varje vernissage.

- *Hilma af Klint – Abstrakt pionjär* den 13 februari
 - *Untitled (Vernacular Furniture)*, Sweden, 2012 av Rivane Neuenschwander och *Cumulus Infection 9Mo* av Tobias Rehberger den 4 juni
 - *Pop Konst Design* den 27 juni
 - *Cindy Sherman – Untitled Horrors* den 16 oktober
- Dessutom var Moderna Museets Vänner inbjudna till ytterligare åtta vernissager öppna för allmänheten.

Program Moderna Museet Malmö

Moderna Museets Vännerns programverksamhet i Malmö har under 2013 bedrivits i samarbete med Moderna Museet Malmö, bland annat i den omfattande programserien *Utopier*. Den gemensamma programverksamheten, som också varit öppen för den betalande museipubliken, har kompletterats med exklusiva Vänaktiviteter som filmvisningar eller visningen av Konsthögskolans årsutställning. Programansvarig: Nils Svensk.

Vernissager Moderna Museet Malmö

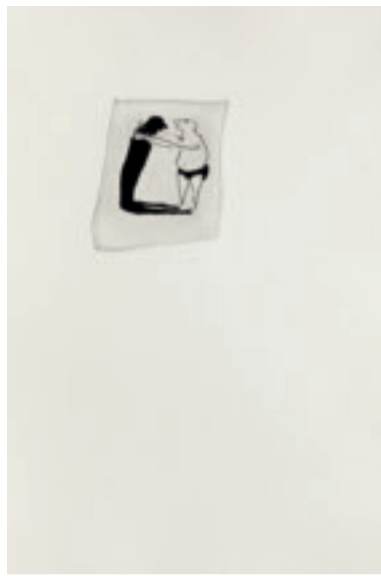
Vännernas timme exklusivt för Moderna Museets Vänner före varje vernissage.

- *Nattskift: Per Svensson/Nocturnal Activities: Freddie Wadling* den 2 februari
- *Tala Madani* den 15 februari
- *Lögner om måleri* den 8 mars
- *Fredrik Roos Stipendium* den 28 mars
- *Scandinavian Pain: Ragnar Kjartansson, Edvard Munch* den 2 maj
- *Ryskt avantgarde* den 14 september

Moderna Museets Vännerns Video

Under året producerade MMV videos med intervjuer med curatorer, introduktioner vid vernissager samt konstnärssamtal. Samtliga MMV Video är producerade av TV-producent Andreas Franzén och de finns på MMV:s hemsida.

- *Hilma af Klint*. Intervju med intendent Iris Müller-Westermann och assisterande intendent Jo Widoff. Dessutom introduktion från Moderna Museets Vännerns vernissage den 13 februari.
- *Tala Madani*. Intervju med Tala Madani.
- *Ragnar Kjartansson*. Samtal mellan konstnären och museichef MM Malmö John Peter Nilsson. Dessutom performance där Ragnar Kjartansson framför *The Winner Takes it All*.
- *Tobias Rehberger*. Följer installation av verket *Cumulus Infection 9Mo* av Tobias Rehberger som Moderna Museets Vänner donerat till Moderna Museet.

- *Ryskt avantgarde*. Intervju med intendent Iris Müller-Westermann om utställningen. Dessutom introduktion från vernissagen den 14 september.

Resa till Wanås Konst

Den 19 maj åkte 25 medlemmar buss från Moderna Museet Malmö till öppningen av 2013 års utställningar på Wanås Konst. Specialvisning före öppningsceremonin av Wanås intendent.

Resa till Venedig Biennalen

Den 29 augusti–1 september reste 38 medlemmar tillsammans till Venedig Biennalen med ciceronerna museichef Moderna Museet Malmö John Peter Nilsson och intendent Catrin Lundqvist samt Moderna Museets Vänners Nils Svensk och Anna Hegnell.

Resa till Japan

Moderna Museets Vänner reste till Setouchi Triennale i Japan i 15 dagar med två grupper; den 11 oktober reste 24 personer med ciceron vice museichef Ann-Sofi Noring och japanexpert Jörgen Fredriksson och den 18 oktober reste 24 personer med ciceron intendent Camilla Carlberg, japanexpert Pele Siljedahl och Moderna Museets Vänners Anna Hegnell.

Moderna Museets Vänners Skulpturpris 2013 – K. A. Linds Hederspris

Tilldelades Klara Lidén. Motiveringen lyder: ”Klara Lidén är en konstnär som med precision utforskar rummets poetiska och politiska möjligheter. Hennes skulpturala arbeten involverar kroppen, arkitekturen och staden i undersökningar av det privata och det offentliga gränser. I en rad utställningar som beaktats världen över har hon lyckats utvinna överraskande konstnärliga energier ur vardagens material och rum.”

Jury bestod av Lena Josefsson, Daniel Birnbaum, Ulf Rollof, Elisabeth Millqvist och Thomas Millroth. Prissumman 300 000 kr delades ut vid en ceremoni den 8 november. Prisutdelare var ordförande Lena Josefsson. Överintendent Daniel Birnbaum och konstnär Ulf Rollof samtalade om Klara Lidéns konstnärskap. Efter ceremonin firade vi med mingel i Moderna Bar. Verk av Klara

Lidén ställdes ut på Moderna Museet. Katalog producerades. Redaktör Nils Svensk. Formgivning Patrick Waters/WatersLöwenhielm.

Årsmöte

Ordinarie årsmöte hölls den 7 maj. Efter årsmötet var det Tisdagsklubb där intendent Matilda Olof-Ors presenterade utställningen *Pop Konst Design* som öppnade för Moderna Museets Vänner med vernissage den 27 juni och för allmänheten den 29 juni.

Medlemsmagasin Bulletin

Bulletinen är MMV:s rikt illustrerade och fullmatade magasin med unika reportage och inbjudningar, exklusivt för medlemmar. Utgivet med fem nummer. Redaktör var intendent Ulf Eriksson. Biträdande redaktör var Anna Hegnell. Ansvarig utgivare: Lena Josefsson. Formgivning: BankerWessel.

Medlemmar

Vid årets slut 2013 hade Moderna Museets Vänner 10 200 medlemmar. Största andelen medlemmar har ett ettårigt medlemskap (84 procent). 13 procent av medlemmarna valde treårsmedlemskap och 3 procent är ständiga medlemmar. Fritt medlemskap åtnjuts av 2 procent, främst Moderna Museets personal samt volontärer. 46 procent har enskilt medlemskap och 54 procent har parmedlemskap. Den största andelen medlemmar, 83 procent, bor i Stockholm. I Öresundsregionen bor 4 procent och resterande 13 procent bor i övriga Sverige samt utomlands. Antalet medlemmar under 30 år utgör 14 procent av medlemmarna.

Medlemsavgifter

Medlemsavgiften var: medlem 1 år 480 kr/person; parmedlem 700 kr/par; medlem under 30 år 250 kr/person; medlem 3 år 1 300 kr/person; parmedlem 3 år 1 900 kr/par; ständigt medlem 9 600 kr/person och ständigt parmedlem 14 000 kr/par. Medlemsavgiften har varit oförändrad sedan september 2007.

Medarbetare

Anna Hegnell är verksamhetsansvarig för Moderna Museets Vänner på Moderna Museet. Elina Repfennig är assistent på deltid och Nils Svensk är Moderna Museets Vänners representant i Malmö. Elina var föräldraledig fr.o.m maj och Stina Wernstedt vikarierade då för Elina.

Styrelse

Styrelsen har under året utgjorts av följande personer: ordförande Lena Josefsson, vice ordförande Jan Widlund, överintendent Daniel Birnbaum, skattmästare Stefan Dahlbo. Ledamöter är Kathrin Almerfors, Fredrik Arnander, Cecilia Hillström, Ebba Matz, Bertil H. Schulze, Patrick Waters och Ikko Yokoyama. Kathrin Almerfors avgick på årsmötet den 7 maj och samtidigt valdes Håkan Engler till ny ledamot. Bertil H. Schulze meddelade vid styrelsemötet den 4 september att han avgår på grund av hälsoskäl.

Styrelsen har sammanträtt 5 februari, 15 april, 22 maj, 4 september, 2 oktober och 27 november.

Valberedning

Valberedningen består av Marina Schiptjenko, Ben Loveless och Magnus Karlsson.

Volontärer

Under året har ca 20 volontärer varit verksamma i föreningen. Volontärerna arbetar som värdar vid Tisdagsklubbar och vernissager. Under helger är Volontärerna informatörer, inspiratörer och värvare vid medlemsdisken på Moderna Museet.

Bilder ovan från vänster:

1. Vännernas resa till Japan oktober 2013
2. Vernissage Hilma af Klint
3. Nils Svensk, MMVs representant MM Malmö
4. Vernissage Cindy Sherman – *Untitled Horror*
5. Dagspressannons påsken 2013
6. Anna Hegnell, verksamhetsansvarig Moderna Museets Vänner
7. Venedig Biennalen med ciceron John Peter Nilsson
8. Klara Lidén framför sitt verk *Untitled (Poster Painting)*
9. Edition Tala Madani, *Shadow*, 2013
10. Tobias Rehberger installerar sitt verk *Cumulus Infection 9M0*
11. Vernissage *Pop Konst Design*
12. Ragnar Kjartansson och John Peter Nilsson

Tisdagsklubben, vernissager och program

Stockholm och Malmö sommaren och lite av hösten 2014

Med reservation för ändringar.
Se även www.modernamuseet.se
för fler programpunkter.

Moderna Museet Stockholm

Tisdagsklubben – vår programverksamhet med specialvisningar, föreläsningar med mera exklusivt för Moderna Museets Vänner. Tisdagsklubben är enbart öppen för medlemmar och medlemskortet måste visas upp. Tisdagsklubbens program äger rum i Stockholm och ingår i medlemskapet. Tisdagsklubben har nu sommarledigt och startar igen den 16 september

Intendent Ulf Eriksson är programansvarig för Tisdagsklubben. Har du idéer och tips om programmet? Kontakta Ulf, u.eriksson@modernamuseet.se.

Maj

Torsdag 15 maj kl 18
> *L'age d'ôr (Guldålder)* av Luis Buñuel och Salvador Dalí i Berwaldhallen.
Efter ordinarie konsert kl 18, smyger sig ett extranummer in; *L'age d'ôr (Guldålder)* av Luis Buñuel och Salvador Dalí i Berwaldhallen. På Moderna Museet pågår utställningen *Surrealismen & Duchamp* t o m 17 aug, i den visas bland annat filmen *L'age d'ôr* (63 min, 1930) där musik av klassiska kompositörer används. Sveriges Radios symfoniorkester under ledning av Daniel Harding uppför ett stycke av originalmusiken medan ett avsnitt ur filmen visas. Filmvisningen ingår i ordinarie konsertpris.

Plats: Berwaldhallen

Onsdag 28 maj kl 16–19
> *Vännernas timme i Restaurangen*
Restaurangen håller specialöppet för MMV:s medlemmar före vernissagen och erbjuder en meny till Vänskapspris i Restaurangen: huvudrätt, dessert, kaffe och liten flaska vin till Vänskapspris 185 kr/pers (ord. pris 229 kr). Erbjudandet gäller kl 16–21 för dig och en vän. Entré till Restaurangen kl 18–19 endast via altanen mot sjösidan. Museet är stängt kl 18–19. Antalet platser är begränsat. Ingen förhandsbokning.

Onsdag 28 maj kl 18
> *Årsmöte Moderna Museets Vänner*
Se kallelse på sid 2 i detta nummer av Bulletinen

Plats: Auditoriet, plan 2

Onsdag 28 maj kl 19–21
> *Vernissage Nils Dardel och den moderna tiden*
Se hela inbjudan på sista sidan i detta nummer av Bulletinen.

Juni, juli & augusti

Se Moderna Museet www.modernamuseet.se för program

September

Fredag 5 september kl 18–20
Hela Moderna Museet är öppet till kl 20
Moderna Bar är öppet till sent!
Öppen vernissage – alla är välkomna.
Reservera datumet – Inbjudan kommer i augusti.
> *Vernissage Ett sätt att leva – Svensk fotografi från Christer Strömholm till idag*
Curator: Anna Tellgren. Utställningen visas 6 september 2014–15 februari 2015.

Tisdagsklubben 16 september kl 18.30
> Tisdagsklubben startar och programmet presenteras i Nyhetsbrev och på www.modernamuseet.se/mmv i mitten av augusti.

Oktober

Onsdag 8 oktober kl 19–21
Reservera datumet – Inbjudan kommer i september.
> *Vernissage Skulptur efter skulptur*
Tre av världens ledande skulptörer idag ställs sida vid sida i höstens stora utställning *Skulptur efter skulptur – Katharina Fritsch, Jeff Koons och Charles Ray*. Curator: Jack Bankowsky. Assisterande curator: Jo Widoff. Utställningen pågår 11 oktober 2014–18 januari 2015. Moderna Museets Vänner ser utställningen först!

Moderna Museet Malmö

Försommaren på Moderna Museet Malmö bjuder på ett par särskilt storslagna programpunkter för Moderna Museets Vänner. Ett tvådagars program i Malmö och Wanås den 17 och 18 maj och vernissager för inte mindre än fyra utställningar på två platser den 5 juni.

Har du idéer och tips om programmet är förslag välkomna till Moderna Museets Vänner Malmörepresentant Nils Svensk, n.svensk@modernamuseet.se

Maj

Måndag 12 maj kl 17–20
> *Invigning av gatukonstfestivalen Artscape*
Under 3 veckor fylls Malmös gator av mer eller mindre tillfälliga konstverk i det som blir premiären för gatukonstfestivalen Artscape. Moderna Museet Malmö är värd för invigningen och Moderna Museets Vänner är inbjudna.

17–18 maj
> *Malmö & Wanås*

Lördag 17 maj *Malmö*
Guidad dagstur till Malmös främsta konstdestinationer. Med exklusiva visningar av Malmö Konsthall, Konsthögskolans årsutställning som visas av rektor Gertrud Sandqvist och självklart Moderna Museet Malmö där museichef John Peter Nilsson tar emot dagen till ära inviger vi också Moderna Museet Malmös nya adress Ola Billgrens Plats.

Söndag 18 maj *Wanås*
För fjärde året i rad besöker Moderna Museets Vänner öppningen av årets utställningar i Wanås. Vi får en exklusiv visning av utställningarna och de nya tillskotten i parken.

Boka din plats på modernamuseet.se/mmv eller på 08-5202 3650.

Juni

Torsdag 5 juni kl 17–21
> *Vernissage för sommarens utställningar*

Tora Vega Holmström: Kosmopolit, kvinna och konstnär
I sommarens stora utställning presenterar Moderna Museet Malmö Tora Vega Holmström (1880–1967) och hennes internationella och kvinnliga nätverk. Utställningen pågår 6 juni till 31 augusti.

Pablo Picasso: Från Arkadien till exorcism
I museets övre gallerier visas en av modernismens främsta förgrundsgestalter, Pablo Picasso (1881–1973). Utställningen är uppbyggd kring Moderna Museets samling men omfattar även arkivmaterial, inlån och två nya donationer. Utställningen pågår 6 juni till 24 augusti.

Ursula Mayer
I Nya galleriet visar vi en utställning uppbyggd kring en av den österrikiska konstnären Ursula Mayers senaste filmer, *Gonda*. Utställningen pågår 6 juni till 24 augusti. Inbjudan till vernissage i kommande nyhetsbrev och Bulletin.

En egen röst
För 100 år sedan stod kampen för kvinnlig rösträtt i centrum när kvinnorna gjorde sin egen utställning under den Baltiska utställningen 1914 i Malmö. 2014 Presenterar Moderna Museet Malmö och Malmö Konstmuseum en gemensam samtidskonstutställning kring temat kvinnlig rösträtt. OBS, visas på Malmö Konstmuseum.

Fredag 13 juni
> *Feministisk fredag på Moderna Museet Malmö*
Succén från hösten på Moderna Museet Stockholm intar Malmö för en kväll och hela Museet fylls med musik, performance och annat, allt i jämställdhetens tjänst. Program för kvällen publiceras framöver, save the date.

September

19 september kl 17–21
> *Vernissage Modernautställningen*
För tredje gången någonsin och första gången i Malmö slår Modernautställningen upp sina portar för världen. Varmt välkomna till vernissage.

27 september kl 18–00
> *Gallerinatten*

Stockholm
Literature
MODERNA MUSEET

Den 24–26 oktober är Stockholm Literature | Moderna Museet tillbaka i en andra upplaga. Liksom förra året kommer tolv internationella författare att möta konstnärer, filmskapare, teaterregissörer och andra författare i samtal, uppläsningar och performance runt om i Moderna Museet.

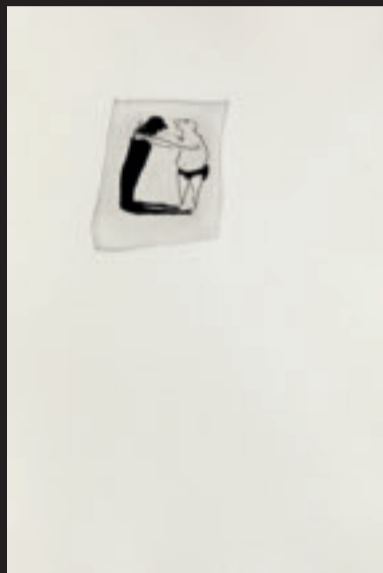
Programmet offentliggörs och biljetter släpps till försäljning den 28 augusti. Håll utkik på Moderna Museets hemsida för mer information.

Priset för ett festvorkort är 299 kr. Bokningsavgift för program i Auditoriet är 20 kr/programpunkt och ger platsgaranti.

Moderna Museets Vänner Editioner

Wolfgang Tillmans,
Process (apple tree), 2012
© Wolfgang Tillmans

Tala Madani,
Shadow, 2013
© Tala Madani

Medlemmar i Moderna Museets Vänner har möjlighet att köpa signerade och numrerade konstverk. Moderna Museets Vänner editioner är skapade speciellt för Moderna Museets Vänner och konstnärerna har generöst valt att skänka sina bilder till oss. Vi kommer att använda överskottet från försäljningen till stöd för Moderna Museet. Editionen säljs oramad i en specialdesignad mapp. Editionerna visas inramade på Moderna Museet Stockholm på väggen vid medlemsdisken. Finns att köpa i museets entrékassa och www.modernamuseet.se/mmv

Edition No 1 – 2012 Wolfgang Tillmans

Edition: Wolfgang Tillmans,
Process (apple tree), 2012.
Edition 100 plus 35 artist proofs.

Signerad och numrerad.
Bläckstråleutskrift på 250 g
papper 48,3 × 32,9 cm.
Pris: 5 000 kr inkl katalog
Wolfgang Tillmans

Edition No 2 – 2013 Tala Madani

Edition No 2: Tala Madani,
Shadow, 2013. Edition 60.

Signerad och numrerad.
Etsning på papper, 30 × 42 cm.
Pris: 3 500 kr

Nu är den här! Edition No 3

Moderna Museets Vänner
Edition No 3 – 2014
Gabriel Orozco

Gabriel Orozco, född 1962 i Mexiko, bosatt och verksam i Paris, New York och Mexico City, är en av sin generations mest uppmärksammade konstnärer. Hans konstnärskap har banat väg för en ny form av konceptkonst, som varken väjer för tankens djup eller hantverkets precision. Gabriel Orozcos egna ord som svar på vice museichef Ann-Sofi Norings fråga om *Tree Lines* kan betraktas som ett självporträtt: ”Ha! Well, *Tree Lines* has all the simplicity and flow I search for, it is the contrary to symmetry on one hand but on the other, symmetry and flow are dependant on each other. In my work, trees have always been important and this is a reason for me to give you this”.

Bläckstråleutskrift på papper 55,9 × 74,5 cm. Edition 99.
Pris: 4 000 kr

Gabriel Orozco, *Tree Lines*, 2014
© Gabriel Orozco

Vännernas Vänner

Arkitektur- och designcentrum

Upp i vind. Léonie Geisendorf
Arkitektur
12 april–31 augusti

BLOCKHOLM

– den fantastiska staden
7 mars–1 juni
www.arkdes.se

Nationalmuseum

Barockt
5 april–19 oktober
på Kulturhuset Stadsteatern

Highlights. Se ett urval av
museets mest kända verk
15 maj–31 augusti
på Konstakademien,
Fredsgatan 12
www.nationalmuseum.se

Gripsholms Slottssamling

Svenska statens porträttsamling,
Gustav III:s teater med mera
www.kungahuset.se/kungliga-
slotten/gripsholmsslott/slottet

Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo

Elmgreen & Dragset
– Biography
21 mars–24 augusti
www.afmuseet.no

Färgfabriken

Carl Johan De Geer
Ledtrådar
12 april–10 augusti
www.fargfabriken.se

NASJONALMUSEETS MUSEER I OSLO:

Museet for samtidskunst
Aase Texmon r ygh.
Modernisme for alltid!
7 mars–28 september

Grip friheten! Take Liberty!
11 april–10 augusti

Nasjonalgalleriet

Mette Tronvoll. Portretter
av Dronning Sonja
19 mars–8 juni

Jomfruland. Theodor Kittelsens
tegninger fra 1893
13 juni–7 september

r om for abstraksjon. Impulser
i norsk kunst 1957–75
13 juni–7 september

Nasjonalmuseet – Arkitektur
Klassisk Christiania. Norge 1814
15 februari–8 juni

Fehns Venezia-paviljong
20 juni–31 december

Kunstindustrimuseet
Design og mote. Norge 1814
2 februari–31 augusti
www.nasjonalmuseet.no

BankerWessel
formger
Bulletinen.

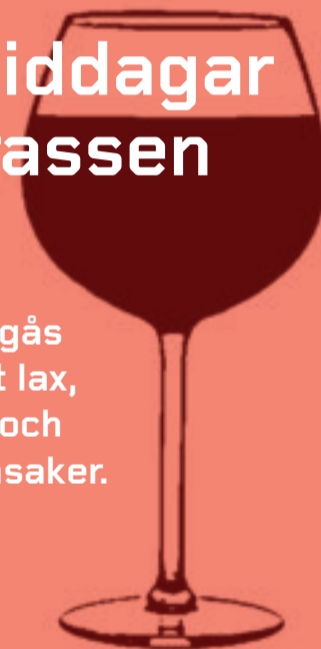

bankerwessel.com

Eftermiddagar
på terrassen
från 14.00

Sommarsmörgås
med varmrökt lax,
dillmajonnäs och
picklade grönsaker.

160 kr inkl en
piccolo vin*

* Rabatt för Moderna Museets Vänner inräknad
Restaurangen Moderna Museet +46 8 520 236 60
info@momumat.se
www.momumat.se

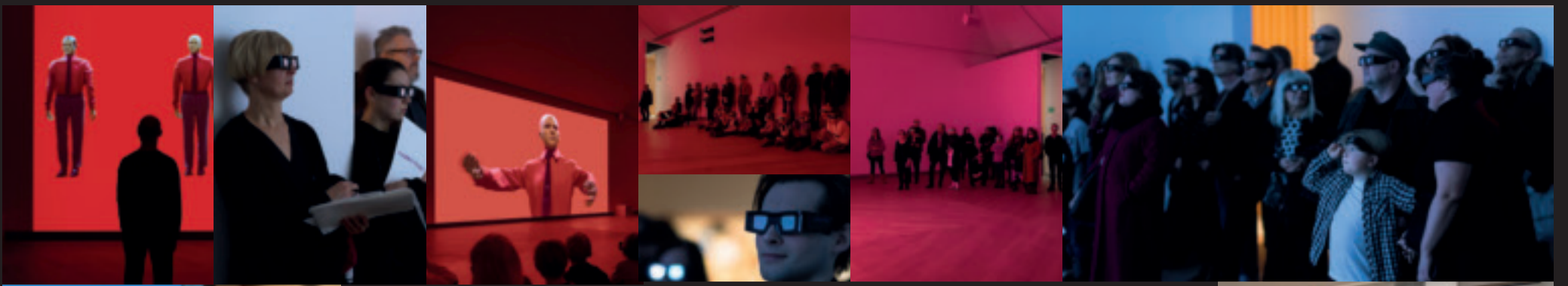
MoMuMat

20%
r ABATT

Denna kupong ger medlemmar i
Moderna Museets Vänner 20%
rabatt på ett köp i Moderna Museets
butik 15 maj–1 sep 2014

Gäller vid ett köptillfälle i Stockholm eller Malmö
(ej näthandel). Glöm inte att ta med ditt medlemskort.

Går ej att kombinera med andra rabatter eller rea.

Dansmaskiner – Från Léger till Kraftwerk
 Stockholm 22 januari 2014–27 april 2014

Gabriel Orozco – Natural Motion
 Stockholm 14 februari 2014–4 maj 2014

Foto Dansmaskiner: Åsa Lundén
 Foto Gabriel Orozco: Hanna Ukura

1. Sonja Bergström
 2. Marie-Louise Jensen
 3. Miranda Stenberg & Sandra Eriksson
 4. Olof & Elise Mattisson
 5. Karin Dierks-Eskardt & r osa Koklil

6. Johan & Pegah Paulsson
 7. Agnes r osa Beckman & Gusten Beckman
 8. Natalia Goldin Lundh
 9. Jonathan Violante Pica,
 Mikaela Violante Pica & Lorelee Arias

10. Dinis Machado & Erik Sjölin
 11. Blanka Libiz & William Jacobson
 12. Emilia Engblad & Adele Kosman
 13. Amanda Ekman & Johanna Strömbom
 14. Mathias Andersson, Desirée Blomberg
 & Linda Karlsson

15. Sara Persson & Julia Astrén
 16. Claes Torkeli
 17. Karma Oljeqvist & Monica Hellberg
 18. SaraBeata Hagström & Katia Ostrowska

Nils Dardel, *Rue Ville de Paris in Senlis*, 1912.

Moderna Museet Stockholm

Nils Dardel och den moderna tiden

Välkommen till vernissage
onsdagen den 28 maj kl 19–21

Överintendent Daniel Birnbaum och vice museichef Ann-Sofi Noring hälsar välkommen och utställningens curator John Peter Nilsson ger en introduktion till utställningen kl 19.30 på entréplanet. Introduktionen sänds samtidigt på storbild i Auditoriet.

Inbjudan är personlig och gäller för två personer. Vänligen osa senast den 20 maj på modernamuseet.se/mmv så att vi får en uppfattning om hur många som kommer. Ta med ditt medlemskort. Entré via Exercisplan. Vi bjuder på vin och musik. Vernissagen hålls tillsammans med Moderna Museet.

Vännernas timme:

Restaurangen håller specialöppet för MMV:s medlemmar före vernissagen och erbjuder en meny till Vänskapspris i Restaurangen: huvudrätt, dessert, kaffe och liten flaska vin till Vänskapspris 185 kr/pers (ord. pris 229 kr). Erbjudandet gäller kl 16–21 för dig och en vän. Entré till Restaurangen kl 18–19 endast via altanen mot sjösidan. Museet är stängt kl 18–19. Antalet platser är begränsat. Ingen förhandsbokning.

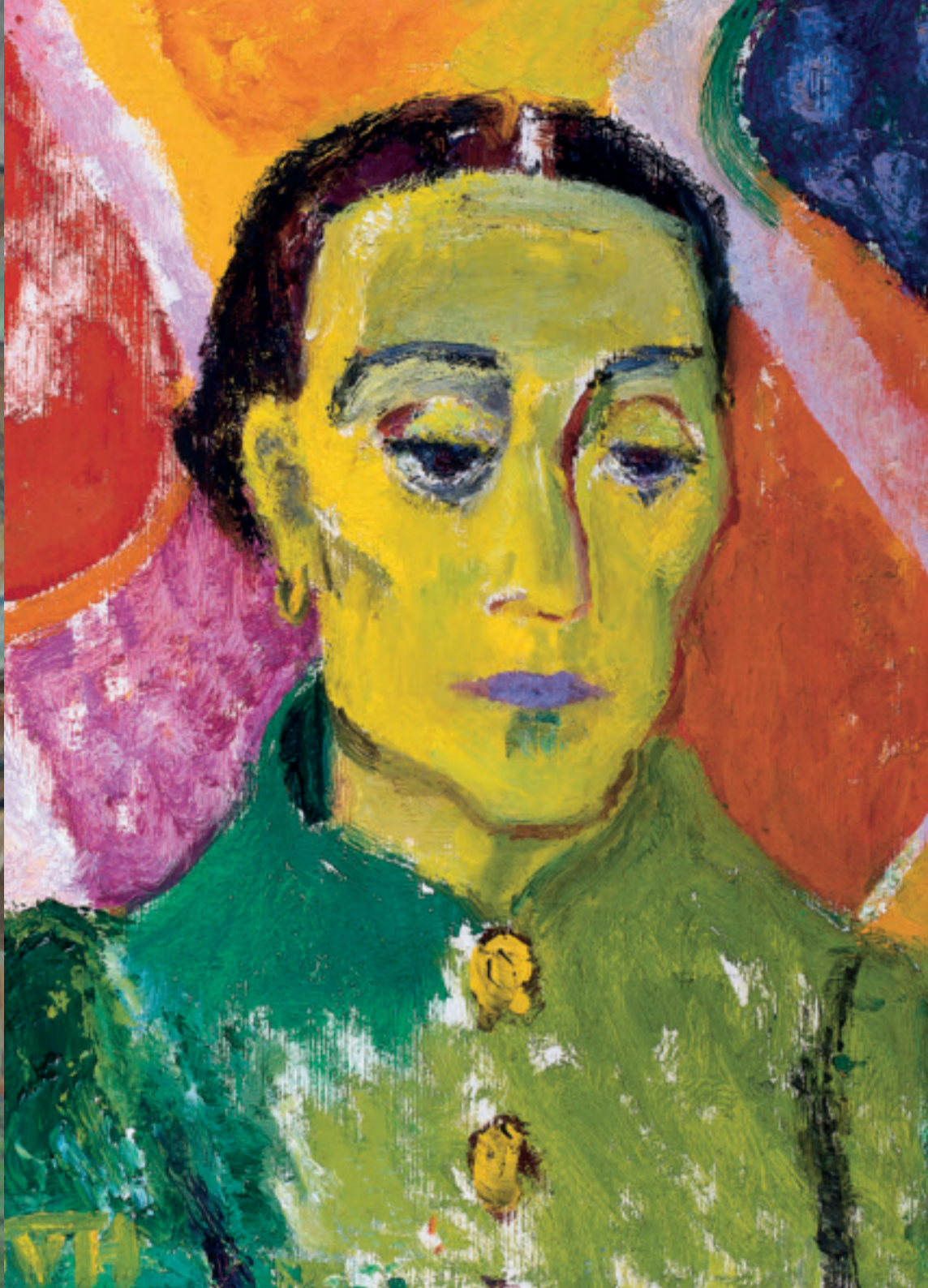
Årsmöte före vernissagen. Läs kallelse på sid 2 här i Bulletinen.

Välkomna!
Moderna Museets Vänner
modernamuseet.se/mmv

MODERNA MUSEET

Med stöd av:

e-on

Tora Vega Holmström, *Cilia, väverskan*, 1937.

Tillhör: Lunds universitets konstsamling. Foto: Gunnar Menander.
© Tora Vega Holmström/BUS 2014

Moderna Museet Malmö

Vi öppnar fyra nya utställningar på Moderna Museet Malmö var av en visas på Malmö Konstmuseum.

Pablo Picasso – *Från Arkadiens sorglöshet till målad exorcism*

Tora Vega Holmström – *Jag längtar till överallt i världen*

Ursula Mayer – *Till allt som jag kan bli*

En egen röst – *Om kvinnors kamp för rösträtt och mänskligt utrymme*

Välkommen till vernissage
torsdagen den 5 juni kl 17–21

Kl 17 öppnar utställningarna på Moderna Museet Malmö exklusivt för medlemmar i Moderna Museets Vänner. Vi bjuder på förfriskningar på lastkajen. Kl 18 hålls en kort presentation av utställningarna på Moderna Museet Malmö. Från kl 19 är vernissagerna på Moderna Museet Malmö och Malmö Konstmuseum öppna för allmänheten. Givetvis är alla medlemmar med gäster välkomna att stanna kvar. Inbjudan är personlig och gäller för två personer.

Välkomna!
Moderna Museets Vänner
modernamuseet.se/mmv

MODERNA MUSEET

Med stöd av:

Deloitte